

మహాపాతకపురస్కారము

—(*)—

తొల్లి మహాపాతక పురస్కారము నొక్క పట్టనంబుండెనట- అందువలన మహాపాతకునిను రాజువసియించియచ్చటి ప్రజలనేలుచుండెనట.

అట్టి సమయమున నడచిన దిమన్నను.

విక్రమార్కుండును రాజాభిమానుండలం నేలుచుండిలోకంబున నెందెందేమివిశేషంబులుగలవోయి యెల్లం జూచు తొంపునం దనమంత్రి యగుభట్టియందానును బ్రచ్చన్న వేషంబునం ద్రిమ్మరుచుయదృచ్ఛాగతి నప్పుగంబుపొంతకే తెంచెనట

అయ్యెడభట్టితత్కాలోచితకార్యవశంబున నొక్కచోనిలిచియుండ విక్రమాదిత్యుండుకుతూహలంబునమున్నగా నడతెంచుచు సంతికంబునజననిలిదసగచారంబుగాంచి యీచేరువ నెయ్యదియాయూగుండవలయునని యూహించిజన సంచారమార్గంబునాడి నెయ్యగు నెంచి యప్పుహాతక పురంబుంబొచ్చెనంత.

ఒక్క యెంటికంటితుంటియొకటంగదార్కినియూగానాం జూచియుంచినివేషభూషణశీతలం

మకుండనియెంటింగియిట్లనియె.

ఓ హూక్షత్రియ కుమారాయెంతకాలంబున
కచ్చటికి విచ్చేసితివి నేమమా ఇంతవడవు నేకాంత
రంబున నుండుటకుం గారణం బేమి-మంచిదిదైవాధీ
నమున బాగయెగ్గి.

అనవుడు నారాజు విప్రయస్తిమిత లోచనండ్ల
యెన్నడుం దానెఱుంగ నిబోటం దన్నెఱింగినట్లుచె
ప్పుచుండునీనింత యెండుంజూడనని మనంబుననేని
చారింపుచుండె.

తెరికియునాతుంటరి-యేమయ్యా యూరక
నూచుచున్నావు. ఇంతలోనే నన్ను మరచితివో- న
న్నలెప్పుగాఁజూడుమా. ఇప్పుడైనందలంపునకువ
చ్చితి నాయనితన్నుంజూపుచుండె.

అదియాలకించి మానిసిబోలు మానిఁగులులోకం
బుననుండురు- కావుననితండులొఁ జూచినమఱియొ
క్కండని తలంచెననియూహించి- అయ్యా నేనెప్పు
డునిచ్చటికివచ్చినవాడఁ గాననితనావంటివాని నెవ్వ
నినూచూచి యుండియతండు నేననుకొనుచున్నావు.

అనవుడు నాసాహసి-అక్కటా-యేమివింత-ఇ
దికాలస్వభావంబు గాఁగోలును- ప్రత్యక్షముగానా
లోడఁ జిరకాలము సహవాసము చేసిననిన్ను నేనె
ఱుంగనే- యనినన్ని, యెగతాళి నేయుచున్నావు పో-

అంకుకేమివచ్చె - సావకాశ సమయంబు సమీక్ష
వలెనగణానిమాటల వాడికొందము - ఇచ్చుడుకార్య
త్వరగలదు - కావునఁజక్కగా నుక్కనిమిషంబునుడు
పురు - నాకన్నెరువు గైకొన్నందుకునీయభీష్టకార్యం
బునివ్వటిల్లెనే - చెప్పుసంతసిల్లెదననియె.

అదివినియారాజు - మఱియనబ్బరసాటుతో
సయ్యనీవనునది నాకేమియుండెలియదు - కన్నెరువ
నిచెప్పుచున్నావదియేమనెను.

అదివినియప్పలువ - యక్కటా యెంతకృత
ఘ్నుండవైతివి - ఉపకారంబు నెందినవారలప్రజ్ఞ
పకారంబు సేయకుండినంబోనిట్లు - చేసినయపకార
ముం గూడలేదంకురే - ఇదియేమిజర్తార్థము - చాలుఁజా
లుసిగ్గువడుచునున్నునీవాంటికంటితోనున్నప్పుడిట్టి
వాండవనిని న్నెఱంగనైతిని - అప్పుడెన్ని ధర్మపవ
దసంబుల జేసితివి - ఇచ్చుడిట్లు మొదటి కేమోసంబు
సేయఁబూనితివో - బాగుబాగు - విసనేమిచెడియె -
ఈప్రవేశంబు దిక్కుమాలినదియైయుండలేదు - ఇది
రాజభాని ఇందుమహారాజు నానవెట్టెదను - నీవునా
తోఁగూడఁవచ్చియేలిక సేయుతీర్పునకొడంబడియట
నై యభీష్టంబుగ నేగుతున్నాక - రమ్మనియె.

అదియెల్ల నాకర్ణించి యానర శుంగభంధుని
క్రాంతింజై యిదియేమి స్వప్నంబో - ఉన్నానంబో -

యిట్టి వింత సెన్నడుంజూడననిమనంబు నందడబడు
చుండియు సతిధీరుండు గావునంగానిమ్మిదియేమగు
నూ పర్యవసానంబుం జూతమని నిష్కర్షింఁ - య
ట్లకానిన్ను - రాజగృహంబునకుఁ ద్రోవజూపుమని
సనాడురాత్తుండు - ఔ నాను - నీవీప్రదేశం బెన్నడు
నెఱుంగవు - క్రొత్త వాడవు కానిచ్చు - అన్నియుండ
లిపెద రమ్మనియూతనిం దోడ్చొని నడచుచుండె

ఇట్లువానివెంటనె యారాజుపోవుచుండ ను
క్కయింటికాలివాడేతెంచి - యోపెద్దమానిసీ - ఇదిసీ
కుండగునా నాకాలెరుపుతీసికొనివెండియునాకుదర్శ
నంబునైతమివైతి - నేటికినాథాగ్వంబున దొరకొం
టివెక్కడికేతెల చెదవునాకాలిచ్చిపొమ్మని - యడ్డప
డియె నదివినియిదిరెండవ వింత - యింక నెట్టివింత లి
య్యెడ నెన్నిచూచెదనూ - యనిడెందంబునందలపో
సియూరాజూరకుండ నాయేకాక్షుం డాతనింగని
యయ్యాయీ కుర్చార్లుండిట్టివాడేయగును - ఇన్నని
వివిధంబున నేమీసంబుచేసె నేనీతనిరాజుచెంతకుం
దోడ్చొనిపోవుచున్నాడ - నీవునచ్చటికేరమ్ము అంకు
నీకున్యాయంబు గలుగుననియె నదివినియట్లయని
యూతండుమవెంటంబడియె.

నిమ్మిమువ్వురును బోవుచుండ మాగ్గమధ్యంబు
నిసొక్కచురదహితకుటుంబిని సలిద్దలమందితేనె

మరై - యేమప్రాణవల్లభ నీకదితగుణా - నన్ననీసంతా
 సంబుల నిట్లుపడనాడి సోదరపోషణవరుండవైతి
 మ్మరుట సంసారిలక్షణంచే - ఎవ్వరైనఁజూచినది
 తగదనరే - నన్నిట్టిదుముల పాలుచేసియింతకాలం
 బునెండుబోతివి యక్కటామాయ సురు వోసికొం
 టివి - మాకేమి గతచెప్పితివి - ఇంకనడుగు చాటనీను -
 మాకోక్కగతి చెప్పుకుండన నీవుచూచుచుండనించ
 ప్రాణంబుల నీకప్పగింతుమనుచుఘోరంబుగాఁబలు
 కుచుండ - నదియొంజూచి - యిదిల్లవిడుగుపిశాచి
 యెందుండివచ్చెను - మేలుమేలు - ఇదిపిశాచస్థానంబు
 గాఁబోలును - అక్కటా - యీశ్వరా యీయూపద
 లనుండి నన్నెట్లుదొలం గించెదవూ - యనిదేవునివేడి
 కొనుచు - భూతోచ్ఛాటనకుంఠ్రంబులంబరింపసాగె

ఆ యేకలోచనుండుశేక పాడుండు నాచిడం
 జూచి యమ్మా యీండుప్రాణ ప్రియురాలవైనని
 న్ను మోసపుచ్చె నేయింకమమ్ము మోసపుచ్చుటయెం
 తవించి - యీతనినొడంబరుచుటయేతన్నాత్రంబుగా
 దు - రాజసభం గానియీతండుచక్కంబడండుక ఁబ
 ట్టియచ్చటికే యీతనిఁగొనిపోవుచున్నారమునీవును
 మాతోడరమ్ము - అటపైనీ సుంసారంబు చక్కంబడు
 ననిన నాదుర్భగయునియ్యకొనినడచె.

అంత నుక్క కోమటి కిడుంబునం గవిలికట్టె

యమంచాను నీతనిదూరంబునం గనివడివడివచ్చి - ఓ
యయ్యా - వ్యవహారలక్షణం చిదియగునా - నీవం
టివానికిదితగునా - ఏమియు నెఱుంగనిపెద్ద మనుష్యు
నివలెధారాశంబుగాఁ బొలుచున్నావు - నిలునిలుము
అనిసిలువంబెట్ల - ఇదిగో చూడుము - నాడునీకాడు
కుపండిలికిఁ బుచ్చికొన్నవస్త్రంబులలెక్కయి - ఇది
యూహార వస్తువులకైన మొత్తంబిదిసీవప్పుడప్పుడు
చేబడుటగొన్నవాని సంఖ్య యనుచుంచాశపుత్రంబు
లవిప్పివగులుచు నిండుకేమిచెప్పెదవు - పెక్కుమాట
చిదిగోతీర్చెద ననిచెప్పి యప్పటికిం దప్పించికాన
రానైతి - ఇప్పుడింకతప్పించి కొనంగలవే - ఇప్పుడు
నేనాంటిగాను - ఇదిగోపెద్దమనుష్యులారా - అనిపె
ట్టియితని నిలుపుచున్నాడన - మీగుసాయంబుగా
వాయననుచు నిట్లునుడువ వారలందఱు నిదినిక్కం
బెమేమేఱుంగుడుము - ఇట్టివాఁడుమనకు సాధ్యండు
గాఁడు - మాయెరువుసాములఁ గొనుటకు రాజసభకీత
ని గోఁపోవు చున్నాము - నీవును మాతో నచ్చటికే
రఘునిమిష మాత్రంబునంబడి మ్మరం బగుననినట్ల
యనియాతఁడును వారఁడెఁ టఁజనియె నీయేవురు
రాజసభం జొచ్చిరానిలువురును వాడలెయ్యారాజు
నెడనేరంబు మోపుం దొడంగి - అందుకాపురము
నొ సాతకుడను రాజు నేమియుననుగఁగయెడండి

ఉండునియందు సంత.

విక్రమాదిత్యుండు విడిచివచ్చిన నిమిషంబున
 నుకనావశ్యక కృత్యంబుదీర్చి కొనిభట్టియారనింగిరి
 యంతలంపున నడువనారండు పెద్దబాట మున్నుద్రు
 న్నోవరుండు గామిజేసి యెన్నడు నితండునన్ను
 కడివిదవుగా నేగుటలేకు ఈసమీపంబున నెహ
 య్నాతరంబున నడిచియుండవలయు ననియట్లు తో
 వలెననిపెట్టుచో సొక్కయట్లు తోవని మునిగలు
 ప్రిక్కినట్లు గాన వచ్చుటయు నీతనియడుగులజా
 గయనించుక గానవచ్చుటయు నీతండీ తోవ నేగి
 యుండునని యు. హి. వి. యాత్రోపాభోవుపాం
 గుల నీత్రోప యెచ్చిటికిఁ గోవునని యడుగవార లీ
 త్రోపమహాపాతక పురిం బునకుంజోవుననియు నం
 దలిగాజు పంచమహావాక్కుండినియనినకు సజ్జను
 లుపావుటలేక - పాయరేనియు వాని మారులు నా
 గజాయయ గామ్యార్థము గారానిచ్చుటలేదనియుం
 జెప్పినవిని మనికంపంబు తోమనరాజీ వృత్తాంతం
 బు దెలియక యిప్పురంబుం జూచువేడుకనింక సో
 యియుండి బోలునటులైనచో నావదిలందగుచుకొ
 నుననిశ్చిన్నుండె - కానిప్పు మోసకొండకు పా నం
 బులేపతికారంబులు గానగలటవేషంబు నాల్గి
 యేనునీ పురంబునం జూచెద నపాయంబుం దీచ్చు

ను సాయంబుల నాబుద్ధికొంది బన్నెదసనితలపోనిత
డయక పూర్వవేషంబొక్కచో మాటుపరచి ము
డబూదింబూసికొని దొరకినయొక్కచర్తంబుగట్టి
కొనికసాలమాలికలంబూనిపిళాచవేషంబుతోఁజూ
చువారలకెల్లం గంపంబుపుట్టింపుచుచాహాకారం
బుతో శోణకోణ లోచనందైయపురంబుసాచ్చి
యెడుటంగానవచ్చువారలకెల్లనిర్భర్తనంబుసేయు
చునెక్కడమీరాజు వాఁడేమితనమేనుతానెలుంగఁ
డోయనుచునుచ్చతరఝాంకారంబులు సేయుచుం
డనచ్చటివారలెల్ల యత్రాంతులై బెదరసాగిరి-
అందుంగొందలురాజపురుషులు సాహసించి విషయ
నఘ్రులై - స్వామిమీరెవ్వరో ఆనతీవలయునుమా
దొరకునెలుంగించెద మనపుడు-నెక్కయట్టహాసం
బుచేసి-యపురా నన్నెమరిచితిరో-యేనుపంచమహా
పాతకునిగురుండదశమహాపాతకుండం గానాయ
నెను-

అదియాలించి వారలుచిరాలునంబోయిరాజు
నకుండెలపనాతండును బుద్ధిహీనుండుగావు ననది
విమర్శింపకయడ్గినసింహాసనంబుడగ్గివినయనఘ్రుం
డైతనగురువు జూచు నాదరంబున నెడురేగిపాదాభి
వందనంబు సేసిననీ కుమానాగురుండు నట్టహాసంబు
చేసియోరీ ప్రియశిష్యాయొన్నఁడు నీవింతగడవేమరి

యందుటలేకు ఇప్పుడిట్లేలచేసితివనియడుగనారా
 జాళయత్రాంతుండై యపరాధిని బుద్ధిహీనుడనా
 తప్పుపైరింపు మనభ్రదు వెండియునుక్క వింతనగ
 భ్రనగినుంచిది యట్లపైరించితిమని చెప్పుచుసభాస్థా
 నంబునకువచ్చె నాతనివెంట నారాజువచ్చి స్వామీ
 యారాజ్యంబెల్ల దేవరది దేవరయానతినుండువాం
 దననివిన్నవించి తనసింహాసనంబు నాతనికింజూపి
 దేవర యిది పవిత్రంబు సేయవలయునని మెల్లగావి
 స్మవించనట్లయిని మూర్ఖుండియారాజును సింహాస
 న సమావంతునం గూర్చుండుమని నియమించు దేవ
 రాకృతార్థుండనని యట్లుమూర్ఖుండె నప్పుడామహా
 దాంధికుండు ఓయీ సేమమానీప్రజలనెల్లభద్రంబు
 కాసేలుచున్నావా మేముపదేశించిన నీతిమార్గంబు
 బునీతలంపుననున్నవా మరచితివాయనియడిగిననా
 రాజు స్వామీ దేవరయానతిచ్చినయింపదేశంబులెల్ల
 భరించబృహస్పతివైననశక్యంబె యొసనునాబుద్ధికొల
 గిధరించితిసనివిన్నవించు నాకర్ణించికుంచిదియిప్పుడె
 య్యదియేని వ్యవహారంబు దీర్పవలయు నతిమాచెద
 మువాదిప్రతివాడుల రావించుమనభ్రదుస్వామీయిం
 తకుఘోష యొక్క డ్డత్రియునకు కన్నుం గాలునె
 యిల్లిచ్చిన వారలును వానికుటుంబినియు వానికివె
 క్కంచిచ్చిన కోమటియొడగభ్ర దీర్చికొనవచ్చియు

స్వారు ఆనతియైనచో రావిం చేదనిన సాయభియ
 క్తుండుతనరాజే కావలయునని యూహించి మేముని
 ప్పుడెయితరశిష్య రాజ్యంబులకుంబోవలయు వేగ
 రావింపు మనిపలుకనప్పుడె వారలరావించిననంబుం
 దన రాజాంగనియక్కటాయెట్లు సుంభవించె నేయని
 మనంబునంజింతిలియోషియశిష్య యీవివాదంబు
 ననేమి విచారించితివనస్వామీ దేవరశిష్యుండనిట్లు
 విచారించితి నీక్షత్రియుండీతనికన్నునీతనికాలునెఱు
 పుగొనెంగాన నదివెండియు వీరలకిప్పించెదననియు
 నీతని యిల్లాలిని బిడ్డలు నేలుకొన వలయుననియువె
 చ్చించిచ్చిన కోమటికిరొక్కం బిచ్చనట్లును లేనిచో
 దండించునట్లునుతీర్పుసేయందలంచితినియె.

ఆమాటయాకర్ణించి యొక్కయట్టహాసంబు
 చేసి యక్కటాధర్మసూక్ష్మంబులు తెలిసికొనుటబ
 హు ప్రయాసంబు వినుమిందొక్క న్యాయరహ
 స్యంబుచెప్పెద మున్నుకన్నుంగాలు నిచ్చినవారల
 దింతకన్ను నింత కాలునని తెలియకమనమీతనిచే న
 వియిప్పించినచోనం దింతకయేనియం దక్కువయ
 యినచోనన్యాయంబుచేకూరుంగాన మున్నుగనెఱు
 పులిచ్చినవారల రెండవకన్నురెండవ కాలుందిగియిం
 చితూనికె చేయించి యిండుకునరిగాఁ బ్రతివాదిక
 న్నుంగాలుం దీయింతనునపుడు తనగురువానతిచ్చిన

మాటలం గొనియాడి దేవరాయదిశరకుధర్మంబుగా
 నున్నది యట్లగాచించెదనని విన్నవించివారలకన్నుం
 గాలుంగొట్టించి యింతాయితంబు నేయిండనిభృ
 త్యులనియొగించెవారలునట్లయనివారలందోడ్కొని
 పోయిరి గానివారలుతమకు స్నేహితులగుటంబాటున
 కుంబోయి వారలవెండియుంగానరాకుండంబొమ్మని
 మరలివచ్చిస్వామీవారలుమమ్మువదలించుకొనిపలా
 యితులైరని విన్నవించు మంచిదివారలకార్యంబువా
 రలేదిదీచినచో నెవ్వరికేమి యక్రరయనిచెప్పి యా
 ప్రతివాదింజూచి యాయినీకుటుంబిని నీబిడ్డలంబో
 పించుటకేమిపల్లెదపు వెచ్చించిచ్చిన కోమటికేమి
 వెప్పెదపు పెక్కుమాటలాడ రాకునీకుధనంబుగలదేని
 యారెండిటికినొడంబడుటలేనిచోనీకుధనంబులేదని
 నిక్కంబుగాఁజెప్పమనవుడు స్వరప్రత్యభిజ్ఞ నారా
 జాలబద్ధస్త్రీతియ్యెయ్యాయ నేనుధనంబులేనివాఁడనశ
 క్తుండ ననితెలిపెనదివిని కోమటింబిలిచియీతండుధ
 నహీనుండుగావుననీతనిబిడ్డలంబెల్లాము నీకునప్పుగిం
 చితివారలంబోపించుచుండి వారలచేతంబనిసేయిం
 చి కొనుచుండుమని తీర్పునుసంగ శిష్యాయాశ్చరి
 యుండువట్టినిర్భాగ్యుండు ఇట్టివానినీ పురంబుననున
 చినం గీడుగలుగును గాననిప్పుడయూరువెడలించివ
 చ్చునట్లుభృత్యునినియొగించుమనవుడునతండుమహా

భాగ్యంబని యట్లు గావించె నాదశమహాపాతకుండు
 నా రాజుం బిలిచియేను పోయివచ్చెదనీవునుఖంబున
 నుండునునిలేచియతిత్వరితగతివెడలి వెంటవచ్చురా
 జాను నివారించియభాగతంబుగాఁజనిపాటకునేకెం
 నుయిచ్చటంగాలి యున్న రాజుంగొగఁగించికొనియ
 భా పూర్వవేషంబు దాల్చిరాజుయ విద్యుశ్శక్తి
 త్వంబాపదలకుఁజేతువగును దుర్మార్గుఁడును
 శంభున నేప్రతిక్రియ నేమునదియను నీవిశేషంబు
 లంబవలసందెల్లంబయ్యెనేయని పలికియ భేష్టంబు
 గాదేశాంతరంబులకు వెడలిరట.

ఈమహాపాతకపురంబెయిప్పుడునిడదవోల
 నుగోదావరీషశ్చమనమీప ప్రదేశస్థగ్రామం
 బనియిప్పటివారలు నెప్పుచున్నరు.

ఇదిశ్రీపరవస్తువేంకటరంగాచార్యుల
 య్యవారలుఁగారిచేరచి ముంపంబడి
 నమహాపాతకపురకథ

VIZAGAPATAM.

Printed by A. C. Srinivasacharier,
 Arsha Press, 1874.

14317